

HUSBY – SDR. NISSUM – THORSMINDE KIRKEBLAD

66.årg. 2024

April – maj – juni – juli - august

Nr.2

K.L. Aastrup om Kaj Munk

Kaj Munk og hans datter Solveig foran Vedersø Kirke

K.L. Aastrup og Kaj Munk var nabopræster fra 1924 og indtil Kaj Munks død i 1944. Forholdet imellem dem var til tider turbulent.

I sine erindringer beskriver Aastrup, hvordan der i de første år udviklede sig et nært venskab imellem dem. De var jo ikke kun nabopræster, men også direkte naboer. Husby gamle præstegård lå tæt ved et åløb og på den anden side af vandet lå Vedersø præstegård. Både Aastrup og Munk var begge ugifte, og de første år så de hinanden ofte, ind imellem flere dage i træk. De drøftede bøger, digte, skuespil og romaner. De begyndte at gå på jagt sammen og fiskede i Husby sø og i Nørre Sø.

Ifølge Aastrup kom Kaj Munk også til ham, når Munk kæmpede med anfægtelser om det at være sognepræst: var det at være tro mod Gud, eller var det i virkeligheden et forræderi mod Kristus? Aastrup skriver i sine erindringer, at Kaj Munk som teologistuderende havde drømt om præstegårdsromantik, at han følte sig draget af tanken om det idylliske

præstegårdsliv på landet, med en stor familie. Men samtidigt var der de ord i Det Nye Testamente, hvor Jesus taler om at følge efter Ham, at tage sit kors op, at fornægte sig selv og alt det, som et menneske kan komme til at sætte ind på Guds plads og gøre til en afgud, som familie, penge, karriere, og fast embede. Aastrup så klart, at i Kaj Munk kæmpede disse to sider: bundetheden til familien, til jordelivet, til alt det man har fået givet, - og så på anden side pligten til at være sandheden tro, - pligten til at sige sandheden, uanset, hvad konsekvensen er, for en selv og ens nærmeste. Som Aastrup så det, var Kaj Munk i kamp med sig selv, hele tiden svingede han fra ene yderlighed til den anden. Men Aastrup anerkender, at der var lidenskab hele tiden, - der brændte en ild i Kaj Munk.

Dette sammensatte væsen hos Kaj Munk gjorde ham til en stor digter og dramatiker. Men det var også det, der nogle gange gjorde venskabet svært. Som Aastrup så det, fulgte Munk ofte sine umiddelbare indskyldelser, han var impulsiv, og så havde Munk en vis glæde ved at provokere.

Der er særligt den kendte scene i Aastrups erindringer, hvor de skal ud på en fælles udflugt. Aastrup og Vibeke Aastrup venter deres første barn, og derfor har Aastrup sat Vibeke af ved grusvejen, for at skåne hende det sidste ujævne stykke op til Vedersø præstegård. Aastrup skriver: `Da jeg kørte ind på gårdspladsen, stod han parat. Han lo af min forklaring på, hvorfor jeg var alene. Det var hans tur til at køre, og da vi efter udflugten kom tilbage, bad jeg ham holde, så vi kunne sætte min kone af ved grusvejen. "Jeg skal vise Dem", svarede han og trådte på speederen, så vognen dansede fra hul til hul, og min kone hoppede omme på bagsædet. Vi skulle være blevet om aftenen; men jeg var gal, og vi kørte omgående hjem. Så gik der to måneder uden samkvem, og vi fik vores første datter. Munk ville gerne se hende, men turde ikke komme alene. Han fik pastor Gram fra Tim til at tage med for at undgå at blive smidt ud. Så sluttede vi fred for den gang`.

Nu må man huske på, at det er Aastrups skildring, vi får her. Men samtidigt med, at Aastrup ikke lægger skjul på, at Kaj Munk kunne være svær, så er der hos Aastrup hele tiden en stor respekt for Kaj Munk, - for hans mod, at han stod op for modstandskampen og talte uforfærdet

imod samarbejdet med den tyske besættelsesmagt, - og at han holdt fast ved det til det sidste, selvom det havde en stor pris.

Både Kaj Munk og Aastrup blev et par dage før jul 1943 advaret om, at de begge var i fare og skulle passe på. Aastrup skriver, at han og Munk drøftede situationen, men ingen af dem mente, at de kunne tage bort, og de blev enige om at se tiden an. `Vi kunne ikke "tage ferie" dagen før juleaften`, skriver Aastrup. Og Aastrup afviser også ethvert tanke om, at Kaj Munk på forhånd vidste, hvordan det ville ende og ved ikke at gå under jorden, altså bevidst valgte martyriet. De forventede begge to, at tyskerne kunne komme og foretage en razzia i deres præstegård, evt. anholde dem, men ikke, at Munk ville blive myrdet.

Den 4.januar blev Kaj Munk hentet af Peter-gruppen og skudt ved Hørbylunde Bakker. Aastrup var med dagen efter, da Munks kiste blev modtaget ved Vedersø kirke, og ved den store begravelse senere på ugen. Efter begravelsen var Aastrup med i Vedersø præstegård, hvor Lise Munk og familien var samlet. Aastrup skriver: "Det var næsten ikke til at holde ud den aften, at der sad en lille dreng, og så på én med sin fars øjne".

K.L. Aastrup og Vibeke på Rådhuspladsen i København efter befrielsen

Efter Kaj Munks død, skrev Aastrup dette digt:

Januar 1944

Saa skød de Munk. Et gisp af Rædsel og af Lede
gik over Danmark, over Skov og Hede.

En stund stod alting stille.

Det var, som ingen vidste, hvad han vilde.

Blev der mon raabt paa Hævn? – Hvem skal det gavne?

Ej ham, der døde, ikke hende, der maa savne.

En Stund stod alting stille. Men se hvad nu der sker!

Det skulde være Vinter nu med Sne og Kulde;

men Luften mildnes. Vaaren haster frem,

Erantis, Vintergæk og Krokus bryder paa,

Munks egen Anemone,

den blaa, han hentede hjem

fra Lollands Lermuld til sin jyske Have,

- alle Blomster skynder sig,

somom de vidste:

en Grav skal smykkes

i Danmarks Vaar,

en dansk Mands Grav ved Vejse Kirke.

Aastrup skildrer her chokket over mordet: Alting står stille, der er kun død. Men så finder han håb i, at netop i januar, hvor der skulle være vinter og kulde ligesom i døden, så er det pludseligt forårsagtigt udenfor. Alle blomsterne titter frem, som om de vidste, at de skal smykke Munks kiste. Og for Aastrups bliver blomsterne forkyndere af opstandelsen fra døden. De er forårsbebudere, ikke kun af, at vinteren snart er forbi, men de peger også hen på "Danmarks Vaar", - at besættelsen og den død, den har bragt, en dag inde længe skal få ende.

Gudstjeneste Store Bededagsaften torsdag d.25.april kl.19.00 i Husby kirke – NB! med hveder.

Store Bededag, 4. fredag efter påske, blev indført i 1686, takket være biskop Hans Bagger i Roskilde. Før reformationen havde der været en række katolske helligdage, - som lå på ugedage, og de blev nu sløjfet og erstattet af "almindelig faste, bods – og bededag", som dagen oprindeligt hed.

I de første 100 år fejredes dagen strengt efter sit formål: Torsdag aften blev der i byerne ringet med kirkeklokkerne kl.18.00, og så skulle alle udskækningssteder, boder og kroer lukke, så folk kunne komme ædru i kirke fredag morgen. Man skulle faste og afholde sig fra arbejde, spil, leg og andre fornøjelser indtil gudstjenesterne var ovre.

Traditionen med at spise varme hveder kendes fra begyndelsen af 1800-tallet – måske går den længere tilbage. Forbuddet mod at udføre nogen form for arbejde før gudstjenesterne var ovre, gjaldt også bagerne, som ikke kunne bage i de tidlige morgentimer, som de plejede. Derfor blev der bagt hveder aftenen før, som folk så kunne købe og gemme og spise dagen efter. Men med tiden blev det skik at spise hvederne torsdag aften, hvor de var købt.

St. Bededag er altså ikke er en af de gamle helligdage, som jul, påske og pinse, der har deres begrundelse i Bibelen. Men St. Bededag har stadigvæk sin berettigelse: igennem mere end 330 år har den været nationens, Danmarks store omfattende bodsdag, hvor vi, - det danske folk, med Israels folk i Bibelen, som forbillede, træder frem for Gud, bekender vore synder og gør bod. Det kan man så mene er et håbløst levn fra fortiden, men det er dog aldrig forgæves at gå til gudstjeneste, høre Guds Ord, og blive mindet om at vi i 2024, både enkeltvis og som folk, er i Guds hånd.

For at holde fast i St. Bededag – og traditionen med at spise hveder, er der **gudstjeneste i Husby kirke St. Bededagsaften d.25.04. kl.19.00**, hvor der efter gudstjenesten, er hveder i våbenhuset.

Menighedsrådsvalg 2024

Der afholdes orienteringsmøde om det kommende menighedsrådsvalg tirsdag d.21.maj kl.18.30 i præsteboligens konfirmandstue, Græmvej 2. Efterfølgende er der menighedsrådsmøde. Alle er velkomne.

Menighedsrådsmøder

Onsdag d. 17. april.
Torsdag d.21. maj.
Tirsdag d. 18. juni.
Tirsdag d. 13. august
Møderne er fælles for Husby og Sdr. Nissum/Thorsminde menighedsråd og afholdes i præsteboligen kl. 19
Møderne er offentlige

Gudstjenester på Center Vest

Tirsdag d.16.april kl.14.30
Tirsdag d.21.maj kl.14.30
Torsdag d.13.juni kl.14.30
Torsdag d.4.juli kl.14.30
Torsdag d.1.august kl.14.30

Konfirmationer 2024

Thorsminde kirke lørdag d.20.april kl.10.30

Caroline Secher Møller Kristensen, Spovevej 4, Thorsminde
Matti Damgaard Hounisen, Fjordvænget 28, Thorsminde

Sønder Nissum kirke søndag d.28.april kl.10.00

Magnus Møller Poulsen, Fjandgårdevej 3, Sønder Nissum
Tessa Lago Rogowski Rolighed, Sønderbyvej 8, Sønder Nissum

Døbte

Thorsminde kirke:

Cecilia Cornelia Anna Ariëna Horden, Thorsminde

Menighedsrådets ældreudflugt

Den årlige udflugt finder sted d.21.august.

Samtale med præsten

Som præst står jeg til rådighed for personlige samtaler, for enhver der måtte ønske det. Jeg har tavshedspligt. Ønsker man en samtale skal man bare henvende sig. Samtalen kan både finde sted hos mig i præsteboligen og hjemme hos den, der vil tale med præsten. Det er op til den, der henvender sig. Der er ikke noget krav til, hvad en samtale med præsten skal dreje sig om.

Jeg kan kontaktes på 97495108 eller: Jasa@km.dk

Aftensang i Thorsminde kirke:

Onsdag d.19.juni kl.19.30

Onsdag d.24.juli kl.19.30

Onsdag d.28.august kl.19.30

Ny graver ved Husby kirke

Pr. 1. april er Kaare Schmidt ansat som graver ved Husby kirke.

Kirkebetjeningen

Husby: Graver/kirketjener Kaare Schmidt. Tlf: 61286053

Kirkeværge: Henning Frederiksen Tlf. 97495451 - 40465497.

Formand: Tage Andersen Tlf. 20330629.

Sdr. Nissum: Graver/kirketjener Lars Høg Sørensen. Tlf: 60701000

Kirkeværge: Benny Petersen Tlf. 21145626.

Formand: Anette Lillevang Tlf. 29285383.

Thorsminde: Graver/kirketjener Janne Kristensen Tlf. 21429110.

Kirkeværge: Poul Erik Sig Tlf. 23460947.

Formand: Anette Lillevang Tlf. 29285383.

Kirkesanger: Anette Yde. Tlf. 23632364.

Organist: Hanne Ørnbjerg. Tlf. 40349341 og Ole Toft 40454003.

Sognepræst: Jakob Sandal tlf. 97495108 - 23288963

GUDSTJENESTER

		Husby	Sdr. Nissum	Thorsminde
14.04.	2. s.e. påske	9.00	---	10.30
20.04.		---	---	10.30 Konfirmation
21.04.	3. s.e. påske	---	10.30	9.00
25.04.	Bededagsaften	19.00	---	---
28.04.	4. s.e. påske	---	10.00 Konfirmation	---
05.05.	5. s.e. påske	---	---	9.00 JWA
09.05.	Kristi himmelfartsdag	9.00	---	10.30
12.05.	6. s.e. påske	10.30	---	---
19.05.	Pinsedag	11.00	10.00	9.00
20.05.	Anden pinsedag	10.30	---	---
26.05.	Trinitatis søndag	---	9.00	10.30
02.06	1.s.e. trin	9.00	10.30	---
09.06.	2.s.e. trin	10.30	---	9.00
16.06.	3.s.e. trin	---	9.00	10.30
23.06.	4.s.e. trin	9.00	10.30	---
30.06.	5.s.e. trin	10.30	---	9.00
07.07.	6.s.e. trin	---	9.00 JWA	---
14.07.	7.s.e. trin	10.30	---	16.00
21.07	8.s.e. trin	---	10.30	---
28.07.	9.s.e. trin	10.30	---	16.00
04.08	10.s.e. trin	---	9.00	10.30
11.08.	11.s.e. trin	9.00 JWA	---	---
18.08	12.s.e. trin	---	9.00 JWA	---
25.08	13.s.e. trin	---	---	9.00 JWA

JWA = Jesper Wiborg Andersen